

Aktivera Kursens mål:

LV5 Fo12

- ▶ Konstruera en dator mha grindar och programmera denna

Aktivera Förra veckans mål:

- ▶ Konstruera styrenheten.... genom att....
- ▶ implementera olika maskininstruktioner i styrenheten.
- ▶ Kunna använda instruktionslistan och skriva mycket enkla assemblerprogram
- ▶ Studera olika instruktionstyper och adresseringsmoder
- ▶ Använda utvecklingsmiljön för FLISP

Veckans mål:

- ▶ Konstruera styrenheten.... genom att....
- ▶ implementera olika maskininstruktioner i styrenheten.
- ▶ Villkorliga hopp
- ▶ Subrutiner och stack
- ▶ Skriva enkla program för FLISP
- ▶ Strukturerad assemblerprogrammering

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Grundläggande Datorteknik LV5

1

Programexempel för FLEX

Addera de 16-bitars talen P och Q.

P hittas på minnesadress 20_{16} (och 21_{16} .)

Q hittas på minnesadress 22_{16} (och 23_{16} .)

Placera resultatet på adress 24_{16} (och 25_{16} .)

Programmets startadress är 40_{16}

Grundläggande Datorteknik LV5

2

Dagens mål: Du ska kunna.....

LV5 Fo12

- ▶ **Förstå villkorliga hopp i program**
 - ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
 - ▶ Använda villkorliga hoppinstruktioner
 - ▶ Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
 - ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
 - ▶ Förstå användningen av subrutiner
 - ▶ Skriva subrutiner
- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

Fokus på...

Grundläggande Datorteknik LV5

3

Villkorliga hopp:

Om PIN-koden är korrekt given
- öppna telefonen
Annars
- stäng telefonen

...någon addition...
Om $C=1$
- så hoppa till felrutin
Annars
- fortsätt beräkningen

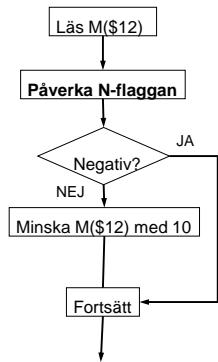
1) Om vi inte bearbetat alla dataord
- bearbeta nästa dataord
- börja om från 1)
2) Annars fortsätt med annat arbete

Vid villkorliga hopp används **relativa hoppinstruktioner**

Grundläggande Datorteknik LV5

4

Villkorliga hopp -Instruktioner

Negativt när N=1

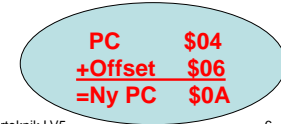
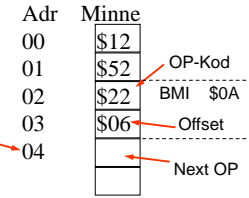
“Testa” SALDO

if SALDO ≥ 0
minska SALDO med 10:-
fortsätt

Lämpliga hoppinstruktioner
BMI eller BPL

Vad gör processorn vid BMI ?

- Läser in HELA branch-instruktionen
(PC pekar på “nästa” instruktion i minnet
dvs. PC = \$04)
- Undersöker N-flaggan
OM N=0
FETCH på adress \$04
OM N=1
PC + offset → PC
FETCH på adress \$0A

LV5 Fo12

Dagens mål: Du ska kunna.....

- Förstå villkorliga hopp i program
- **Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.**
- Använda villkorliga hoppinstruktioner
- Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
- Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
- Förstå användningen av subrutiner
- Skriva subrutiner
- ”Programmera i FLEX-miljön”

FOKUS PÅ...

Relativa villkorliga hopp

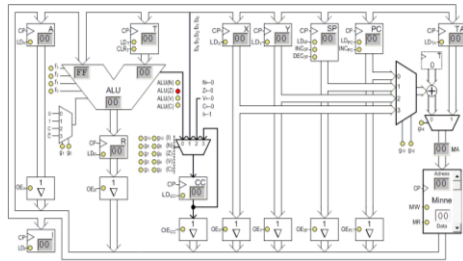
Om Z = 1
PC+Offset → PC, FETCH

Annars

FETCH

Adress (Hex)	
20	LDA #FFF
21	
22	INCA
23	BEQ \$22
24	
25	BRA \$20
26	
27	

Testa först i FLISP-simulatorn

Execute
BEQ \$22

LV5 Fo12

Dagens mål: Du ska kunna....

- ▶ Förstå villkorliga hopp i program
- ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
- ▶ **Använda villkorliga hoppinstruktioner**
- ▶ Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
- ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Förstå användningen av subrutiner
- ▶ Skriva subrutiner

- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

Fokus på...

State	Summa-term	RTN	Styrsignaler = 1	Kommentar
Grundläggande Datorteknik LV5				9

Grundläggande Datorteknik LV5

10

Villkorliga hopp

Ext 9

Instruktionsuppsättningen för FLEX-processorn har ett antal villkorliga hoppinstruktioner.

De kan indelas i följande tre grupper:

1. Enkla hoppvillkor.
2. Hoppvillkor för tal utan inbyggt tecken.
3. Hoppvillkor för tal med inbyggt tecken.
(2-komplementrepresentation)

Grundläggande Datorteknik LV5

11

Villkorliga hopp - forts

Ext 9

1. Enkla hoppvillkor.

Vid de enkla villkorliga hoppen testas innehållet i en av flaggvipporna N, Z, V eller C och hoppet utförs om villkoret är uppfyllt, dvs den aktuella flaggvippans värde, är 0 resp 1.

Grundläggande Datorteknik LV5

12

Villkorliga hopp - forts

Ext 9

2. Hoppvillkor för tal utan inbyggt tecken.

Förutsätt att flaggorna har påverkats av en subtraktion $X - Y$ enligt:

1) LDAA	XVALUE	Läs X från minnet till A
2) CMPA	#Y	Låt skillnaden $X - Y$ påverka flaggorna
3) B(Villkor)	Hoppadress	Utför hoppet om villkoret är uppfyllt

X och Y är 8-bitars tal som tillhör intervallet $[0, 255]$.

Grundläggande Datorteknik LV5

13

Villkorliga hopp - forts

Ext 9

2. Hoppvillkor för tal utan inbyggt tecken.

X och Y är 8-bitars tal som tillhör intervallet $[0, 255]$. **Flaggor C och Z**

$X > Y$, $X \geq Y$, $X = Y$, $X \neq Y$, $X \leq Y$ och $X < Y$.

Relation	C	Z	Sant om
$X > Y$	0	0	$C' \cdot Z' = 1$
$X = Y$	0	1	$Z = 1$
$X < Y$	1	0	$C = 1$

Grundläggande Datorteknik LV5

14

Villkorliga hopp - forts

Ext 9

3. Hoppvillkor för tal med inbyggt tecken. (2-komplementstal)

Förutsätt att flaggorna har påverkats av en subtraktion $X - Y$ enligt:

1) LDAA	XVALUE	Läs X från minnet till A
2) CMPA	#Y	Låt skillnaden $X - Y$ påverka flaggorna
3) B(Villkor)	Hoppadress	Utför hoppet om villkoret är uppfyllt

X och Y är 8-bitars tal som tillhör intervallet $[-128, 127]$.

Grundläggande Datorteknik LV5

15

Villkorliga hopp - forts

Ext 9

3. Hoppvillkor för tal med inbyggt tecken.

X och Y är 8-bitars tal som tillhör intervallet $[-128, 127]$.

Flaggor N, V och Z

$X > Y$, $X \geq Y$, $X = Y$, $X \neq Y$, $X \leq Y$ och $X < Y$.

Relation	$N \oplus V$	Z	Sant om
$X > Y$	0	0	$(N \oplus V)' \cdot Z' = 1$
$X = Y$	0	1	$Z = 1$
$X < Y$	1	0	$N \oplus V = 1$

Grundläggande Datorteknik LV5

16

Uppgift

Två variabler P och Q är lagrade i minnet.
Jämför talen och skriv det största till variabeln R.

P är placerad på adress 20_{16} i minnet.
Q är placerad på adress 21_{16} i minnet.
R är placerad på adress 22_{16} i minnet.

Programmets startadress 40_{16} i minnet

Dagens mål: Du ska kunna.....

- ▶ Förstå villkorliga hopp i program
- ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Använda villkorliga hoppinstruktioner
- ▶ **Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner**
- ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Förstå användningen av subrutiner
- ▶ Skriva subrutiner

- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

Fokus på...

STACK och STACKPEKARE ^{Ext 17}

STACK: Ett minnesutrymme
Används för att lagra temporära
data (registerinnehåll och
återhopsadresser)

STACKPEKARE: Ett register (**Reg SP**)
som pekar på det senast ditlagda

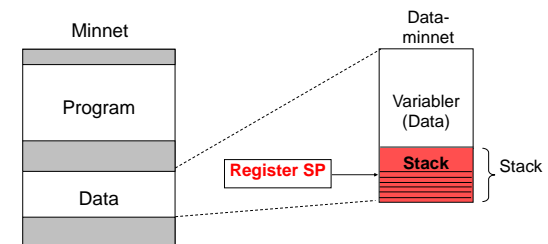
S - SP

INSTRUKTIONER:

PSH: Placera ett registerinnehåll **PÅ** stacken

PUL: Hämta **FRÅN** stacken **TILL** ett register

Stacken - forts ^{Ext 17}

Stacken: ett minnesutrymme som vi temporärt utnyttjar

Stacken – forts – några instruktioner

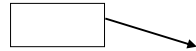
PSHA.

Innehållet i register A skrivs till stacken (till minnet).

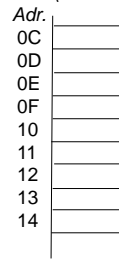
RTN-beskrivningen:

- 1) SP-1 → SP
- 2) A → M(SP)

Register SP

Innehåll på stacken (i minnet)

PULA.

Hämta ett dataord från stacken till register A

RTN-beskrivningen:

- 1) M(SP) → A
- 2) SP+1 → SP

Grundläggande Datorteknik LV5

21

Uppgift

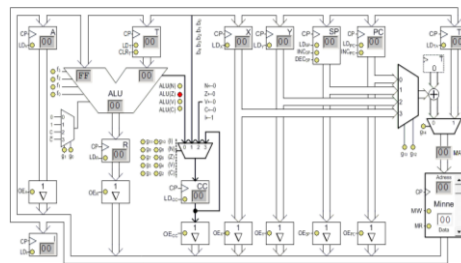
Definiera en stack som börjar på adress 7F₁₆.

Placera sedan följande på stacken:

3B₁₆, 12₁₆, 66₁₆ och F8₁₆.

Grundläggande Datorteknik LV5

22

Arb s 139

Execute

PSHA

LV5 Fo12

Dagens mål: Du ska kunna.....

- ▶ Förstå villkorliga hopp i program
- ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Använda villkorliga hoppinstruktioner
- ▶ Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
- ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
- ▶ **Förstå användningen av subrutiner**
- ▶ Skriva subrutiner

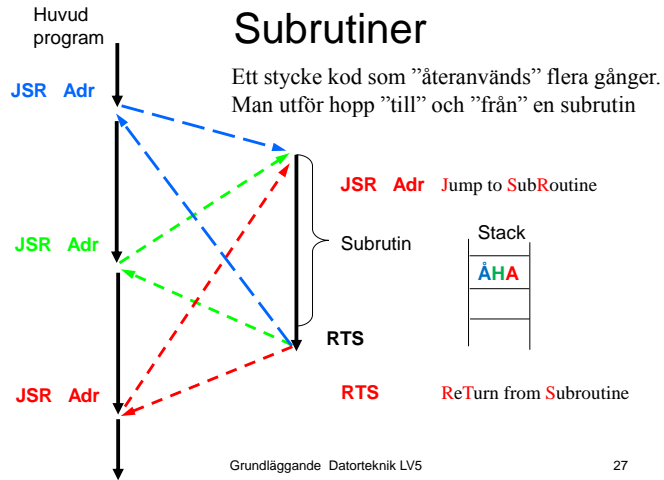
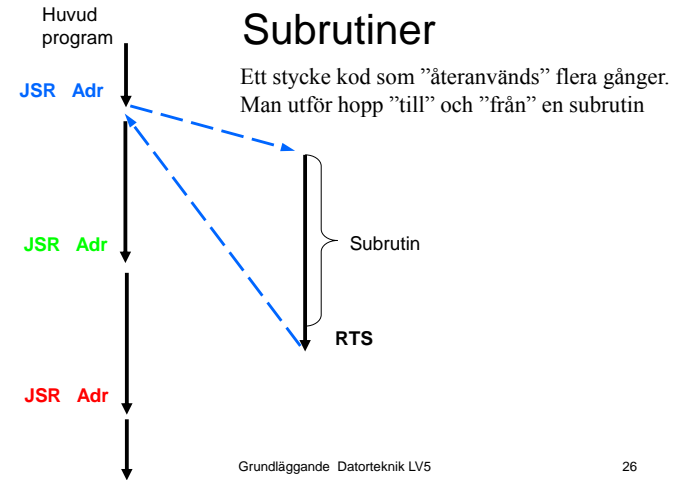
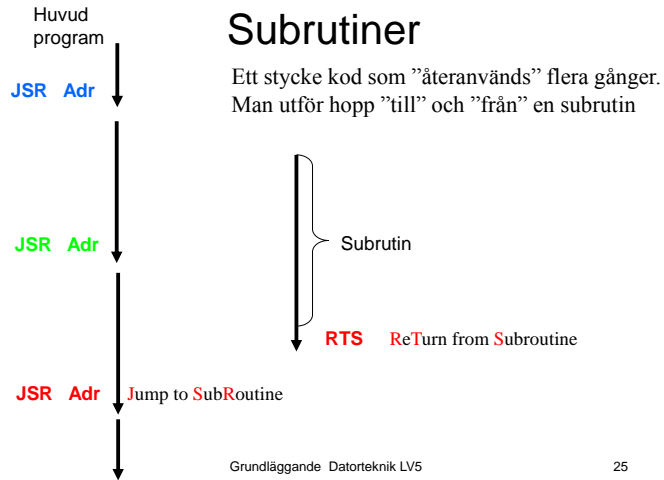
- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

FOKUS PÅ...

State	Summa-term	RTN	Styrsignaler = 1	Kommentar
Grundläggande Datorteknik LV5				23

Grundläggande Datorteknik LV5

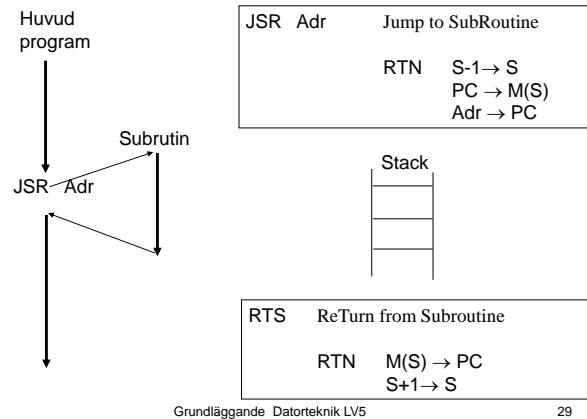
24

Subrutin o stack *Aktivera*

- Stack:** Ett minnesutrymme
 - Stackpekare:** Register S. Pekar på översta elementet på stacken
 - PSH:** Kopiera ett reg TILL stacken
 - PUL:** Hämta FRÅN stacken TILL ett reg
 - Subrutin:** Ett stycke kod, avslutat med instruktionen RTS
 - JSR:** Hopp TILL subrutin
 - RTS:** Återhopp FRÅN subrutin
-
- The diagram shows a vertical box labeled 'Data-minnet'. Inside, there's a section for 'Variabler (Data)' and a section for 'Stack' (indicated by red horizontal lines). A box labeled 'Register S' has an arrow pointing to the top of the 'Stack' section.

Subrutiner

Dagens mål: Du ska kunna.....

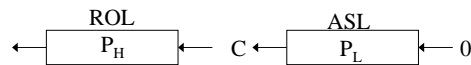
- ▶ Förstå villkorliga hopp i program
 - ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
 - ▶ Använda villkorliga hoppinstruktioner
 - ▶ Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
 - ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
 - ▶ Förstå användningen av subrutiner
 - ▶ **Skriva subrutiner**
- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

Fokus på...

Multiplicera den 16-bitars variabeln P med 2 "Gör en subrutin av det"

Adr	Minne	Assembler prog
\$80	\$3B	ASL \$21 2*P _L
\$81	\$21	
\$82	\$3D	ROL \$20 2*P _H
\$83	\$20	
\$84	\$43	RTS
\$85		

Adr	Minne
20	P _H
21	P _L

Multiplicera den 16-bitars variabeln P med 4 "Gör en subrutin av det"

Adr	Minne	Assembler prog
\$80	\$3B	ASL \$21 2*P _L
\$81	\$21	
\$82	\$3D	ROL \$20 2*P _H
\$83	\$20	
\$84	\$43	RTS
\$85	\$34	JSR \$80 Mul2
\$86	\$80	
\$87	\$34	JSR \$80 Mul2
\$88	\$80	
\$89	\$43	RTS
\$8A		

Adr	Minne
20	P _H
21	P _L

LV5 Fo12

Dagens mål: Du ska kunna.....

- ▶ Förstå villkorliga hopp i program
- ▶ Implementera BEQ-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Använda villkorliga hoppinstruktioner
- ▶ Förstå begreppen stack, stackpekare och stackinstruktioner
- ▶ Implementera PSH-instruktionen i styrenheten.
- ▶ Förstå användningen av subrutiner
- ▶ Skriva subrutiner

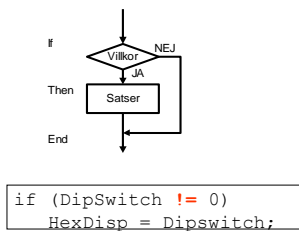
- ▶ "Programmera i FLEX-miljön"

FOKUS PÅ...

Grundläggande Datorteknik LV5

33

Kontrollstruktur **if (...)** {Satser}


```

"Rättfram" kodning...
...
TST    DipSwitch
BNE    assign
BRA    end

assign LDA    DipSwitch
        STA    HexDisp
end
...

```

BNE	"Hopp" om ICKE zero	Z=0
BEQ	"Hopp" om zero	Z=1

Grundläggande Datorteknik LV5

35

Veckans mål:

LV5 Fo13

- ▶ Konstruera styrenheten... genom att....
- ▶ implementera olika maskininstruktioner i styrenheten.
- ▶ Villkorliga hopp
- ▶ Subrutiner och stack
- ▶ "Programmera i FLISP-miljön"
- ▶ Strukturerad assemblerprogrammering

Dagens mål: Du ska kunna....

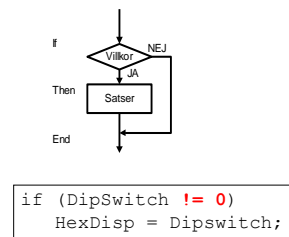
- ▶ Skriva kontrollstrukturer
 - ▶ If then else; While, Do while
 - ▶ "testa bitar"
- ▶ Använda IO-simulatorer
- ▶ Skriva strukturerade assemblerprogram för FLISP
 - ▶ Programmoduler
 - ▶ Top-down/Bottom up
 - ▶ Inre och yttre dokumentation

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Grundläggande Datorteknik LV5

34

Kontrollstruktur **if (...)** {Satser}


```

Bättre kodning...
...
TST    DipSwitch
BEQ    end

LDA    DipSwitch
STA    HexDisp
end
...

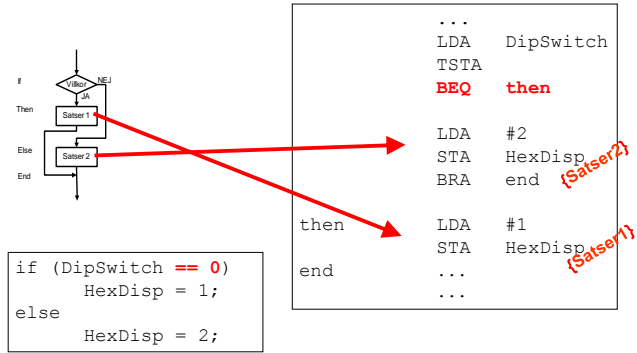
```

BNE	"Hopp" om ICKE zero	Z=0
BEQ	"Hopp" om zero	Z=1

Grundläggande Datorteknik LV5

36

Kontrollstruktur if (...) {Sats1} else {Sats2}

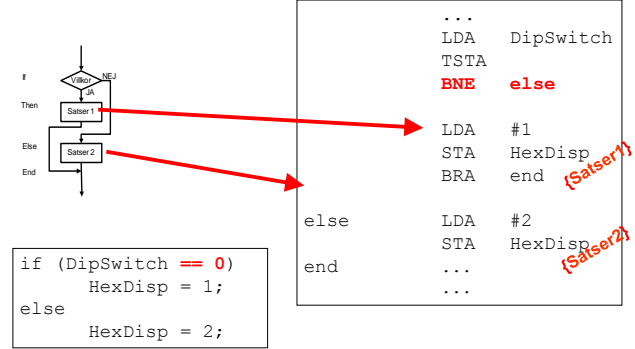

BEQ	"Hopp" om zero	Z=1
-----	----------------	-----

Grundläggande Datorteknik LV5

37

Kontrollstruktur if (...) {Sats1} else {Sats2}

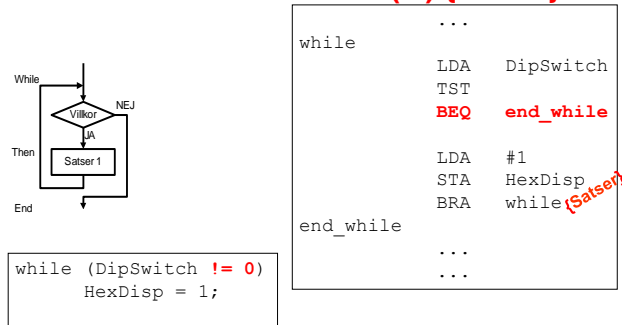

BNE	"Hopp" om ICKE zero	Z=0
-----	---------------------	-----

Grundläggande Datorteknik LV5

38

Kontrollstruktur while (...) {Sats1}

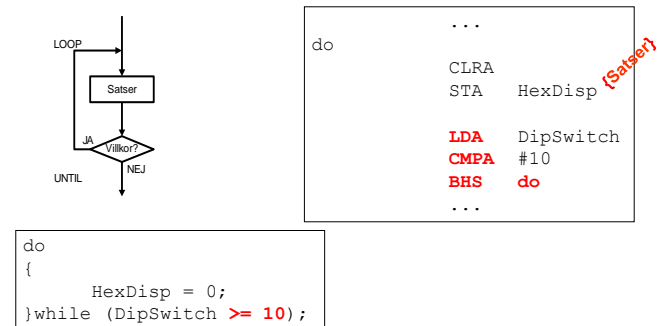

BEQ	"Hopp" om zero	Z=1
-----	----------------	-----

Grundläggande Datorteknik LV5

39

Kontrollstruktur do {Sats1} while (...)

Test av tal utan tecken		
BBS	Vilkor: R>M	C=0

Grundläggande Datorteknik LV5

40

Villkorlig programflödeskontroll

Mnemonic	Funktion	Villkor
Enkla flaggtest		
BCS	"Hopp" om <i>carry</i>	C=1
BCC	"Hopp" om ICKE <i>carry</i>	C=0
BEQ	"Hopp" om <i>zero</i>	Z=1
BNE	"Hopp" om ICKE <i>zero</i>	Z=0
BMI	"Hopp" om <i>negative</i>	N=1
BPL	"Hopp" om ICKE <i>negative</i>	N=0
BVS	"Hopp" om <i>overflow</i>	V=1
BVC	"Hopp" om ICKE <i>overflow</i>	V=0
Test av tal utan tecken		
BHI	Villkor: R>M	C + Z = 0
BHS	Villkor: R≥M	C=0
BLO	Villkor: R<M	C=1
BLS	Villkor: R≤M	C + Z = 1
Test av tal med tecken		
BGT	Villkor: R>M	Z + (N ⊕ V) = 0
BGE	Villkor: R≥M	N ⊕ V = 0
BLT	Villkor: R<M	N ⊕ V = 1
BLE	Villkor: R≤M	Z + (N ⊕ V) = 1

Grundläggande Datorteknik LV5

41

Dagens mål: Du ska kunna....

- ▶ Skriva kontrollstrukturer
 - ▶ If then else; While, Do while
 - ▶ "testa bitar"
- ▶ Använda IO-simulatorer
- ▶ Skriva strukturerade assemblerprogram för FLISP
 - ▶ Programmoduler
 - ▶ Top-down/Bottom up
 - ▶ Inre och yttre dokumentation

Läs smart!
Lär dig mer!

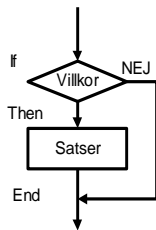
Grundläggande Datorteknik LV5

42

Att testa bitar på inporten – EN BIT

*If villkor then
Satser
end*

*if b₃=1 then
Satser
end*


```
LDA Inport
ANDA #%00001000
BEQ end
--- Satser
end
---
```

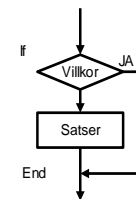
```
LDA Inport
BITA #%00001000
BEQ end
--- Satser
end
---
```

Grundläggande Datorteknik LV5

43

Att testa bitar på inporten – FLERA BITAR

*if (b₃=1) && (b₀=1) then goto end
Satser
end*


```
LDA Inport
ANDA #%00001001
CMPA #%00001001
BEQ end
--- Satser 1
end
---
```

Grundläggande Datorteknik LV5

44

LV5 Fo13

Dagens mål: Du ska kunna....

- ▶ Skriva kontrollstrukturer
 - ▶ If then else; While, Do while
 - ▶ "testa bitar"
- ▶ **Använda IO-simulatorer**
- ▶ Skriva strukturerade assemblerprogram för FLISP
 - ▶ Programmoduler
 - ▶ Top-down/Bottom up
 - ▶ Inre och yttre dokumentation

Grundläggande Datorteknik LV5

45

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Exempel IN- o UT-matning / Testa en bit

Skriv ett program som hela tiden läser inporten (DipSwitch), om b_6 av inporten noll, skriv 7 till utporten (Hexdisplay) annars skriv 22 till utporten

Programmets startadress: \$10

Grundläggande Datorteknik LV5

46

Exempel IN- o UT-matning / Testa en bit

Skriv ett program som hela tiden läser inporten (Keyboard), om tangent nummer 6 är aktiverad, skriv \$66 till utporten (HexDisplay) annars skriv \$FF till utporten

Programmets startadress: \$30

Grundläggande Datorteknik LV5

47

LV5 Fo13

Dagens mål: Du ska kunna....

- ▶ Skriva kontrollstrukturer
 - ▶ If then else; While, Do while
 - ▶ "testa bitar"
- ▶ Använda IO-simulatorer
- ▶ **Skriva strukturerade assemblerprogram för FLISP**
 - ▶ Programmoduler
 - ▶ Top-down/Bottom up
 - ▶ Inre och yttre dokumentation

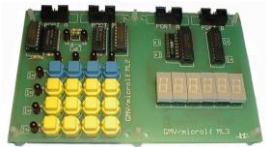
Grundläggande Datorteknik LV5

48

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Programmeringsprojekt:

Bygg ett stoppur

Du ska kunna:

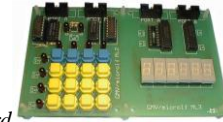
1. Starta klockan
2. Stoppa klockan
3. Nollställa klockan

Programmeringsprojekt

Bygg ett stoppur

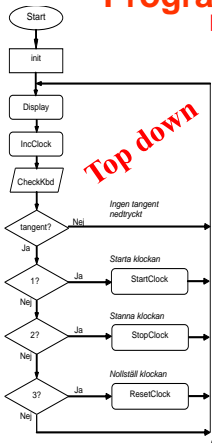
Vad behövs?

1. Räkare som håller reda på tiden
2. Huvudprogram
3. Rutin som visar tiden
4. Hur lagras tiden, format?
5. Rutin som ändrar (ökar) tiden
6. Rutin som läser av tangentbord...
7. Koda tangentnumren (Start, stop, nollställ klockan)
8. Rutin som startar klockan
9. Rutin som stannar klockan
10. Rutin som nollställer klockan
11. mm

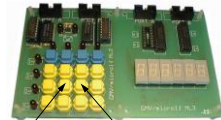

Programmeringsprojekt

Bygg ett stoppur

Top down

Start Stopp

Adress	Data	Kommentar
Clock	\$02	Timmar
	\$05	Tio minuter
	\$01	Minuter
	\$03	Tio sekunder
	\$07	Sekunder
	\$04	Tiondelar

Bottom up

YTTRE Dokumentation

```
*****
*SUBROUTIN - DELAY
* Beskrivning: Skapar en fördröjning om
* ANTAL x 500 ms.
*
* Indata: Antal intervall, om 500 ms i A
* Anrop : LDA #6      Fördröj 6*500ms = 3s
*         JSR DELAY
*
* Utdata: Inga
* Register-påverkan: Ingen
* Anropad subrutin: Ingen.
*****
```

INNRE Dokumentation

```

DELAY PSHA
PSHX          Spärra reg på stacken

TSTA          Är fördröjningsvärde noll ?
BEQ DelExit  Hoppa om noll

ALOOP LDX    #Konst

* Snurra som tar 11 klockcykler
XLOOP LEAX  -1,X    4 cykler
CMPX   #0      3 cykler
BNE    XLOOP    4 cykler

DECA
BNE    ALOOP    Ytterligare fördröjning ?
---
```

Grundläggande Datorteknik LV5

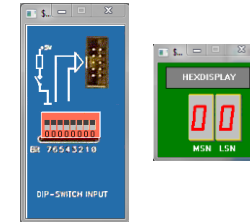
53

Skriv en rutin som räknar antal ettställda bitar på inporten (Dipswitch) och skriver resultatet på utporten (Hexdisplay)

Programmets startadress: \$20

Inport adress: \$FB

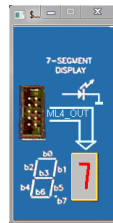
Utport adress: \$FC

Grundläggande Datorteknik LV5

54

Skriv ut siffrorna $[0..9]_{10}$ på sifferindikatoren

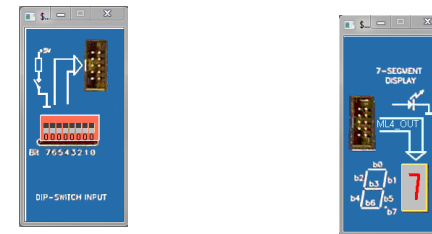

Testa programmet med "Run Slow" och "Run Fast"

Digital o Datorteknik fo 14

55

Skriv strömbrytarnas värde $[0..F]_{16}$ på sifferindikatoren

Digital o Datorteknik fo 14

56